

dansk Erhvervsliv. Det er dette særegne Fænomen, der har gjort det nødvendigt at fremsætte og søge at faa gennemført dette Lovforslag.

N. Neergaard: Jeg skal begynde med at sige, at det Parti, jeg tilhører, kun meget nødtigt gaar med til at lovgive paa dette Omraade, det vil sige meget nødtigt gaar med til en Indskrænkning af den bestaaende Pressefrihed, og at vi heller ikke kan erkende, at de os bekendte Forhold nødvendiggør en saadan Indskrænkning. I fuld Tilslutning til den kongelige Proklamation, som blev udstedt ved Krigens Begyndelse, misbilliger vi saa godt som nogen, at der er fremkommet Udtalelser i Pressen, som ikke har været stemmende med den Holdning, vi som neutralt Folk bør indtage. Vi stiller os ganske paa Proklamationens Grundlag i den Henseende, og vi mener ogsaa, at det ikke er nok for at være fuldt ud neutrale, at Statsmyndighederne opfylder deres folkeretlige Forpligtelser, men at Folket ogsaa har visse neutrale Forpligtelser at iagttage, saa at Ikke-Iagttagelsen deraf vil kunne medføre store og sørgelige Følger for Landet som Helhed. Vi erkender ligeledes, at der i enkelte Tilfælde ved uoverlagte Ytringer i Pressen kan være gjort Skade med Hensyn til vor handelspolitiske Stilling, men efter det, der indtil nu har foreligget for os, er vi ikke i Stand til at se, at disse heldigvis ret sjældne Udtalelser indenfor vor Presse har haft en saadan Karakter, at de nødvendiggør en væsentlig Indskrænkning af Pressefriheden. Det maa nemlig ikke glemmes, at en saadan Indskrænkning altid er et tveægget Sværd. Mulig kan den holde et og andet nede, som, hvis det kom frem, var uheldigt, men paa den anden Side kan den ogsaa fremkalde Vanskeligheder, og det ikke blot Vanskeligheder indadtil, men ogsaa i Forhold til Udlandet, som man vilde være fri for, hvis man som i Sverige og Norge havde ladet Presselovgivningen forblive, som den er. Desuden maa jeg bekende mig fuldkommen vantro med Hensyn til de Resultater, man naar ved en Lovgivning af denne Art. Denne Vantro fra min Side finder maaske nogen Forklaring i den Omstændighed, at jeg har beskæftiget mig en Del med Historie, thi er der noget, som en historisk Undersøgelse af Presseforholdene, Pressefrihedens Udvikling og de forskellige Forsøg paa Pressetvang, der har været, viser, er det det, at man med saadanne Forsøg aldrig har opnaaet det, man tilstræbte, men snar-

rere opnaaet at skærpe det Onde, om hvilket der var Tale. Dette viser ogsaa Erfaringerne lige fra Kancellitiden ned til Provisorietiden. Man kan citere Bjørnsøns Ord i det bekendte Digt om Rusland og Finland: „Det lykkes dog ingen Sinde“.

Vi staar jo imidlertid ikke frit i denne Sag. Det, at Regeringen har fremsat Lovforslaget og under Forhandlingerne i Landstinget og under Udvalgsbehandlingen der saa bestemt har paastaaet at maatte have Loven for at kunne magte Forholdene, lægger utvivlsomt et Pres paa os, som vi ikke kan modstaa. Saaledes som Lovforslaget oprindeligt var fremsat, kunde vi ikke have stemt for det, Vagheden i Udtrykkene var saa stor, at den maatte have fremkaldt den største Utryghed i Pressen, idet omtrent enhver Kritik af Regeringens Neutralitetsforanstaltninger kunde rammes, og denne Vagthed vilde desuden have skabt en væsentlig Vanskelighed for Regeringen selv, idet det overfor de Hundreder af Tilfælde, som formelt faldt ind under Loven, vilde have faaet Vilkaarlighedens Præg, naar Regeringen, som den dog nødvendigvis maatte, indskrænkede sig til kun at slaa ned paa nogle enkelte. Den Omstændighed, at Regeringens Handlinger paa den Maade ikke kunde andet end faa et vist Vilkaarlighedens Præg, var en stor Fare netop for en Regering som denne, der kun tilhører et enkelt Parti. Jeg erkender nu, at der er sket en væsentlig Begrænsning og derigennem, ud fra mit Synspunkt, en væsentlig Forbedring af Lovforslaget ved den Behandling, det har faaet i Landstinget. I det oprindelige Lovforslags § 1, 1ste Stykke, stod der, at den kunde straffes, „der offentlig i Skrift eller Tale uden Føje fremsætter Udtalelser, der er egnede til i Ind- eller Udland at vække Tvivl om, at den danske Stats Anliggender varetages med den Upartiskhed, som en ubetinget og ligelig neutral Holdning overfor de krigsførende Magter kræver.“ Strafbarheden blev her gjort afhængig af det Indtryk, som en Udtalelse kunde antages at gøre i Udlandet, og Udtrykkene var i det hele saa fuldkommen vage, at jeg altsaa ikke havde kunnet stemme for Lovforslaget i den Affattelse. Nu bliver Affattelsen saaledes, at Strafbarheden begrænses til den, „der offentlig i Skrift eller Tale ubeføjet sigter danske Statsmyndigheder for ved Afgørelser angaaende Landets Ind- og Udførsel ikke at iagttage den Upartiskhed overfor krigsførende Lande, som Neutraliteten gør til Pligt.“ Der er altsaa for det første den